

תוגת הפראיירים

בתגובתה למשבר הקורונה הוציאה ממשלת ישראל הון עתק בקצבאות, מענקי סיוע, דמי אבטלה, פטור ממס ועוד. חלק מההוצאות הללו היו הכרחיות, יאמרו רבים, כדי לשמר את הכלכלה ולאפשר לה להתאושש לאחר המשבר. אבל אחרים יגידו שהסיוע הממשלתי עודד אבטלה, חיזק צריכה בשעה שהיה עלינו להדק חגורות, ובמקום לתמוך במי שחסכו ליום צרה, במי שהתאמצו לבנות עסקים יציבים שיפעלו גם בתנאי משבר, במי שהתעקשו להעסיק את עובדיהם על אף המשבר; או בעובדים שהתעקשו לעבוד גם בשעה קשה – במקום באלה, מדיניות הסיוע דווקא תמכה בהיפוכם: בכל מי שבחר או נאלץ להיות "הנוסע החופשי", במינוח הכלכלי, או בעברית פשוטה "אוכל חינם". ג'יימס מיגס, לשעבר עורך כתב העת 'מכניקה פופולרית', מכנה זאת במאמר בסיטי ג'ורנל (נובמבר 2020) "תוצא הפראייר" (chump effect); לדבריו, מדיניות פרוגרסיבית כזו מענישה – לפעמים בלי כוונה, ובדרך כלל בלי הבנה – את מי שעושים את הדבר הנכון, וממטירה הטבות על החורגים מהכללים. כתוצאה מכך היא מעוררת עוינות בין פלגי החברה.

כולנו מרגישים נבגדים כש"חותכים" אותנו בנתיב הפנייה לפני הצומת, אומר מיגס, ומה שמרגיז בכך אינו שמישהו הצליח לעבוד על המערכת, אלא שהוא הצליח בכך רק כי כולנו בנתיב הימני שמרנו על החוקים. אבל "רע למדי שאידיוט אקראי גורם לכם להרגיש כמו פראיירים; גרוע בהרבה שמדיניות הממשלה יוצרת מעמדות שלמים של פתאים".

הדוגמה הכואבת הראשונה שמיגס מביא במאמרו היא מדיניות שמקדמים הדמוקרטים בארה"ב לשמיטת חובות של סטודנטים על הלוואות שלקחו. בסרטון שהופץ ברשת הוצגה שיחה עם הסנאטורית אליזבת וורן ובה אחד האזרחים תהה בפניה אם כחלק מתוכנית מחילת החובות יושב לו התשלום ששילם כבר על לימודיה של בתו בקולג' – כסף שחסך במשך שנים כדי שבתו לא תידרש ליטול הלוואה. "את אומרת שתיתיני כסף למי שלא חסכו כלום, ומי שעשו את הדבר הנכון יידפקו", הוא קבע. הרעפת הטבות על קבוצה נבחרת, באופן המתגמל תלות ומעניש מאמץ, כוללת לא רק מחילת חובות אלא גם מענקי עוני ואבטלה למיניהם, או סובסידיות לחקלאות ולתעשיות אחרות. כל מי שלא מקבל את ההטבות הללו מרגיש שהוא פראייר.

צורה אחרת של מדיניות מזיקה כזאת היא הימנעות מאכיפת כללים ונורמות. למשל, התעלמות מעברות על חוקי הבנייה הופכת את המצייתים לפראיירים; היעדר פקחים

בתחבורה הציבורית פירושו שכל מי שמשלם הוא פתי. "רוב המוחים על הרג ג'ורג' פלויד הם מפגינים שלווים", כותב מיגס, אבל כאשר הרשויות מתעלמות מנזקי ההתפרעויות "נשלח מסר ברור לרוב הממושמע... אהדתנו נתונה לעבריינים".

מיגס נזהר לציין שלא כל מי שנהנים מאפקט הפראייר הם אוכלי חינם אנוכיים; חלקם באמת זקוקים לעזרה שהם מקבלים, וגם אם לא – אין כל בעיה אתית בניצול הקלות מס או תנאי פנסיה תקציבית מפליגים. אי־אפשר להאשים אנשים שפועלים למען האינטרס שלהם. אבל בסופו של דבר בכולנו מתעורר זעם כשאנחנו חושבים שאנו פראיירים. בשנת 2002, מספר מיגס, ערכו ארנסט פֶר וסימון גֶכְטֶר ניסוי שהדגים עד כמה אנו זועמים על מי שאינם משתפים פעולה: המשתתפים בניסוי התבקשו לתרום כסף לקופה משותפת, שהחוקרים הוסיפו לה סכום ואז חילקו את הקופה בשווה כך שמי שתרום מעט הרוויח יותר מחבריו שתרומו יותר; גם כשהמשחק נערך בקבוצות עם חברים אקראיים ומשתנים בכל סיבוב, שלא הכירו זה את זה כלל, ה"פראיירים" זעמו על אוכלי החינם; כששאלו אותם אם ירצו לשלול מאוכלי החינם את התגמול שלהם בתמורה לויתור על חלק מהתגמול שקיבלו הם עצמם, הפראיירים זינקו על ההזדמנות. פר וגכטר כינו זאת "ענישה אלטרואיסטית"; בניסוי מתמשך, המשתתפים אוכלי החינם למדו את הלך מהענישה, והפסיקו לנסות לרמות את המערכת.

הטינה הטבעית שאנו חשים כלפי אי־הוגנות מתבטאת בעוצמה בפוליטיקה. בקרב השמאל, כותב מיגס, אי שוויון כלכלי ומקרים בולטים של אפליה גזעית גרמו להמון למחות באלימות פעמים רבות בעשור הקודם. בקרב הימין, מדיניות הגירה הפוגעת במעמד הביניים עוררה לפחות שתי תנועות אלקטורליות שדרשו שינוי – מסיבת התה והטראמפזום. אבל דווקא תוכניות המדיניות של השמאל בולטות בנטייתן ליצור את "אפקט הפראייר": תורת הצדק החברתי תולה את הישגיו וכישלונותיו של הפרט באי־צדק מובנה, ובכך מסירה ממנו את האחריות; תוכניות המדיניות שנועדו לתקן את האי־צדק הזה יוצרות "פראיירים", כשהממשלה מחלקת משאבים בלי להתחשב במאמצי הפרט ומתגמלת את מי שלא התאמץ; ואכיפת החוק, במחשבה הפרוגרסיבית, צריכה להיות קלה יותר בקרב קבוצות מופלות.

בדרך כלל, קובע מיגס, הכוונות ה"טובות" הללו לא רק יוצרות פראיירים, אלא גם סותרות זו את זו, גורמות נזק ופוגעות אפילו בקהילות שהן מכוונות אליהן. עידוד תחבורה חשמלית בקליפורניה, לכאורה לטובת הריאות של כל תושבי המדינה, גרם לכך שנהגי פריוס עשירים יכולים לנסוע בנתיב "ירוק" במהירות, בשעה שנהגים עניים במכוניות מזהמות תקועים בפקקים במשך שעות. הוויתור על העמדה לדין של מי שגנבו דולר וחצי כשדילגו מעל השער ברכבת התחתית בניו־יורק בלי לשלם על הנסיעה לא רק העמיס עלויות על כל שאר תושבי העיר, אלא גם הגביר את מעשי ההשחתה. היעדר אכיפת חוק בשכונות "שחורות" במרכזי הערים גרם להרס דרך קבע, ולחורבן מוחלט ברגע שפורצת מהומה גדולה.

אבל אולי הצרה הגדולה ביותר של מדיניות ההעדפה הממשלתית היא תחושת העוינות המתעוררת בתוך החברה. הענקת פנסיות נדיבות לעובדי המגזר הציבורי, מחיקת חובות לקבוצות נבחרות, אכיפה בררנית וחלוקת מענקים – כל אלה גורמות למי שחיים בלי להסתמך עליהן לחוש כמו פראירים. גם אם לא יהפכו לאוכלי חנם בעצמם, כי אינם רוצים או כי אינם יכולים, הם עדיין יבקשו בכל מאודם להעניש את מי שנהנים מפירות מאמציהם בלי שעשו דבר. למרבה הצער, מי שייענשו יהיו אחיהם האזרחים; וכך הנזק למרקם החברתי גובר ככל שאפקט הפראייר גובר.

בווינה איזנתי את אירופה

"טראבלמייקר": כך מכנה דר שפיגל, השבועון הגרמני מהמבורג, את סבסטיאן קורץ, קנצלר אוסטריה, המתגלה ככוח רב השפעה בפוליטיקה האירופית. "תומכיו מעריצים את החוצפה שלו, ומבקריו רואים בתמרונו איום על לכידות האיחוד האירופי", קובעים העורכים בכותרת המשנה של הריאיון מאת וולטר מאייר (נובמבר 2020). קורץ מוחמא מהטענה שאוסטריה "קופצת מעל הפופיק" בהשפעתה על היבשת; אבל במונח מסוים, מנהיג הימין האוסטרי מייצג גם גרמנים רבים שהפסידו במאבק הפוליטי הפנימי בארצם, תחת הנהגתה של אנגלה מרקל.

אוסטריה בעידן קורץ מעורבת בשלוש קואליציות רב-לאומיות בתוך האיחוד. קבוצת וִישְׁגֶּראד, הכוללת את הונגריה, פולין, צ'כיה וסלובקיה, מעריכה את עצותיו ומסייעת לו במהלכיו. קבוצת F4 ("ארבע הקמצניות"), ובה הולנד, דנמרק, שוודיה ואוסטריה, נאבקת בציר צרפת-גרמניה, שתי מנהיגות היבשת הבלתי מעורעות לכאורה, המבקשות שהאיחוד יסייע כלכלית לארצות שנפגעו במשבר הקורונה, ובפרט לאיטליה ולספרד המוכות. כעת מתגבשת בדחיפתו של קורץ קבוצה שלישית, המנסה להגיב לברקזיט: הליברליזם הכלכלי של בריטניה היה כוח חיובי בעיני קנצלר אוסטריה, ועכשיו הוא מנסה למלא את החלל שמותירה הממלכה באמצעות קיבוץ שמונה מדינות ליברליות יחסיות – ליטא, לטביה ואסטוניה הבלטיות, שוודיה, אירלנד ודנמרק, וכמובן הולנד ואוסטריה; מעין "ברית הנזה חדשה", כך הוא מכנה אותה, על שם ברית סוחרים מימי הביניים בחופי הים הבלטי והים הצפוני.

הפעילות הדיפלומטית הנמרצת הזאת נעשית מווינה, בעבר ליבה של אימפריה שהשתרעה מהים האדריאטי לגבולות האימפריה הרוסית. אבל היום אוסטריה היא טריז במרכז אירופה, טוען הכתב הגרמני: במהלכיו, קורץ מרחיב את הקרעים בין חברות הקהילייה האירופית. שר החוץ של לוקסמבורג זעם עליו כשסירב להכניס לאירופה פליטים שיושבים בינתיים באיי יוון. נשיא צרפת עמנואל מקרון התרגז עליו:

"הוא לא מקשיב לאחרים, אכפת לו רק מהתקשורת בארצו וזהו זה", אמר בדברים שהודלפו לעיתונות. הפקידים בבריסל טוענים שהוא מחבל במדיניות האירופית לצורכי פנים, כדי למצב את מעמדו בתור "אנטי-מרקל".

קורץ כמובן טוען שהוא פרו-אירופי. בפרט, הוא לוחץ על עמיתיו באיחוד להתנגד לטורקיה, שמדיניותה מבעירה אש בשולי אירופה – בסוריה, בלוב, באזרבייג'ן ובים האגאי. באוקטובר בבריסל, בפסגת האיחוד, הוא דפק על השולחן: יש להטיל סנקציות על הטורקים, יש לשרטט קווים אדומים; אם לא עכשיו, אימתי? אבל, קורץ אומר למאייר, גרמניה ומדינות אחרות חושבות שחברת נאט"ו טורקיה ראויה ליחס מועדף; הן מפעילות סטנדרט כפול. "הוא צודק", קובע מאייר, "אבל מי שדובר אמת יותר מדי, ובמיוחד בקול ובבריסל, הוא טיפש או לפחות מחפש צרות".

במישור הכלכלי, בפסגת האיחוד ביולי, קורץ טען – בקול ובבריסל – שאין להעביר כסף למערכות "שבורות", ברמז ברור לאיטליה ולספרד. הוא נאבק אז "למען ערכי היסוד הבורגניים – חירות, אחריות אישית, הישגיות, סולידריות נוצרית", ונגד העברת מענקי סיוע לשתי המדינות. הוא הצליח בסופו של דבר להפוך את המענק להלוואה, ואף קיבל פטור חלקי מהשתתפות אוסטרית בסיוע. הניצחון עורר בו תיאבון, וכעת הוא מקווה לגרום לאיחוד לאלץ את מרוקו לקבל לשטחה בכפייה מהגרים בלתי-חוקיים שיצאו ממנה אל ארצות אירופה.

"אוסטריה מייצגת עמדות שגרמניה נהגה לייצג עד כה", טוען קורץ; והכתב הגרמני קובע: הוא שוב צודק. בכירים בברלין אמרו שהם אסירי תודה לקורץ על מאבקו במדיניות שמקדמת מנהיגתם שלהם, מרקל, יחד עם נשיא צרפת. לפני עשור גרמניה של מרקל עצמה נאבקה קשות במתן כספי חינוך למדינות דרום אירופה שסבלו ממשבר כלכלי חריף; בתחילת משבר הפליטים, ב-2014, גם היא ביקשה לרגע לסגור את הגבולות. אבל מאז היא שינתה את דעתה. לא כל העם הגרמני תומך בכך. היו גרמנים שהודו לקורץ על עמדותיו הנוקשות בשיא משבר ההגירה ב-2015, בעודו שר החוץ של אוסטריה. גם היום, הארץ הקטנה בת 9 מיליון התושבים מדרום לגרמניה מסייעת להשמיע, בגרמנית, את טענות האופוזיציה המובסת בברלין.

הקפיצה הגדולה אחורה של סין

שי ג'ינפינג עלה לשלטון בסין לפני שמונה שנים, ונדמה שהכיוון שהוא מוביל אליו את סין ברור למדי. המעצמה בהנהגתו מנהלת מערכה בינלאומית נמרצת באמריקה, באפריקה, באירופה ובאסיה, פועלת בתוקפנות לייצוב גבולותיה במחוזות שוליים בעלי נטייה לבדלנות, ונאבקת בעוצמה במתנגדי המשטר מלב המפלגה הקומוניסטית.

גיבוש שלטונו הושלם בביטול מגבלת הכהונה בת שתי הקדנציות של הנשיא, בחקיקה שהתקבלה ב־2018: בכך הוא הפך למנהיג הסמכותי ביותר בסין מאז מאו דזה דונג; ובמידה רבה, סין בהנהגתו נסוגה לימים האפלים ההם. פרופ' קאי שיה, לשעבר ממורי הדוקטרינה של המפלגה הקומוניסטית בסין וכיום דיסינטיית תושבת ארה"ב, מספרת שממשלת שי בלמה ואף הסבה לאחור תהליכים שהחלו בארצם בעשורים הקודמים. תנופת הרפורמה אבדה.

מאמרה של קאי, שהרצתה במשך שנים במוסד החינוך המרכזי של המפלגה הקומוניסטית, פורסם בתרגום לאנגלית בכתב העת פורין אפירס (ינואר 2021), בכותרת "המפלגה שאכזבה". המפלגה אכן אכזבה את קאי, אבל הכוונה היא בעיקר לשי ג'ינפינג. "אנשים שלא חיו בסין בשמונה השנים האחרונות לא יכולים להבין כמה אלים נעשה המשטר, וכמה טרגדיות שקטות הוא יצר", היא מאשימה.

בראשית שלטונו של שי היו לקאי בת ה־68 ולחבריה תקוות גדולות. זאת אף שהיא, כמו הנשיא, גדלה על ברכי המהפכה הקומוניסטית. ממעמדה הבטוח כבת לאנשי המפלגה, היא חוותה את "הקפיצה הגדולה קדימה" בלי לדעת דבר על המיליונים שגועו ברעב, ולמדה "לאהוב את המולדת, להמשיך את מורשתם המהפכנית של הוריי, ולבנות חברה קומוניסטית ללא ניצול. הייתי מאמינה אמיתית". היא אהבה את רעיונותיו של מרקס, וגם כשקראה בהיחבא הגות מערבית בעודה ממונה על הספרייה בבית הספר לרפואה של צבא השחרור העממי, לא השתכנעה. הספקות הראשונים התעוררו לאחר טבח הסטודנטים בכיכר טיאננמן – האם הצבא אינו אמור להגן על העם, היא תהתה – אבל הם לא הפריעו לה להתקבל ב־1998 לבית הספר המרכזי של המפלגה, מוסד אקדמי שעוסק באינדוקטרינציה ובחקר מטרות המפלגה. היא חינכה שם אקדמאים שיהפכו לדור העתיד של ההנהגה הסינית, וגם פקידים מכהנים שנשלחו למוסד לשם הרחבת השכלתם.

ככל שסין נפתחה לעולם בשנות התשעים ובראשית שנות האלפיים, המרצים באוניברסיטה נדרשו להסביר לתלמידיהם כיצד המדיניות הלאומית המשתנה אינה סותרת כלל את תורתו של מרקס. קאי ורבים מחבריה המרצים ניסו להבהיר לעצמם, לחניכיהם ולעם את מסרי המפלגה המעומעמים. היא מספרת על סדרת טלוויזיה שהתבקשה לכתוב בדבר "הצורך במדיניות חדשנית לשם התמודדות עם אתגרי העידן החדש". היא הדגישה את דבריו של נשיא סין דאו, ג'יאנג, אבל צונזרה והותקפה בידי עורכי הטלוויזיה. ב־2001 נשלחה למעין כפר נופש עם עמיתים למחקר, והתבקשה לכתוב איתם פירוש לרעיונותיו של ג'יאנג, נוסח ברור יותר שאפשר להפיצו בין חברי המפלגה. הכתיבה נעשתה תחת פיקוח מפלגתי הדוק וצנזורה, וכמעט כל עבודתה הייתה לאתר ציטוטים מנאומי עבר שאפשר לתפור אותם זה לזה באופן היוצר בהירות אידיאולוגית. לא הייתה בכך כל תועלת. הרפורמה התקדמה לאט.

כשחו ג'ינטאו עלה לשלטון ב-2003, הוא דרש כמעט מיד את בלימת הרפורמות האיטיות של ג'יאנג. זו הייתה תקופה של קיפאון. ב-2010 כתבה קאי מאמר על חויית קץ הרודנות בספרד; היא קיוותה שהדשדוש ייפסק, ואנרגיות חדשות ידחפו את סין קדימה. אבל כאשר שי ג'ינפינג עלה לשלטון, הקיפאון נהפך לנסיגה. תוכנית הרפורמות המקיפה של המנהיג החדש, שפורסמה ב-2013, נמנעה מכל טיפול בבעיות ארוכות הטווח של השחיתות, החוב המוגזם והחברות הממשלתיות הבלתי רווחיות. לפי קאי נאסר כל דיון על דמוקרטיה חוקתית, עצמאות מערכת המשפט וערכים אוניברסליים. אנשים שהתעמתו עם שי נרדפו – למשל, יריבו הפוליטי בו שילאי ואיל הנדל"ן רן ז'יקיאנג שקרא עליו תיגר.

קאי חששה, ובכל זאת החלה לכתוב יותר ויותר ביקורת על המפלגה. היא זומנה לחקירות. בשלב מסוים נאסר עליה לפרסם מאמרים, ושמה צונזר בכל כלי התקשורת בסין. הקש ששבר את גב הגמל, מבחינתה, היה סיפורו של ליי יאנג, מדען סביבה שמת בחזקת המשטרה בנסיבות מעורפלות, הופלל לאחר מותו בשידול פרוצה, ומשפחתו סירבה שוב ושוב לשוחד עצום שהוצע לה כדי שתסיר את דרישתה לחקור את הפרשה. קאי עזבה לארצות הברית; ב-2020, אחרי התפרצות הקורונה, כתבה באמריקה שהמפלגה הקומוניסטית היא "זומבי פוליטי". בתגובה היא סולקה מהמפלגה, הפנסיה שלה נשללה וחשבון הבנק שלה הוקפא.

כמו טורקיה ורוסיה, גם סין נתונה תחת שלטון ברזל טרגי של אדם ומפלגה המדכאים את החירות. באסיה, משום מה, קל למפלגות השלטון להאמין שהמונופול על הכוח הפוליטי נתון בידיהן, ולזהות איום בכל דרישה לרפורמה כלכלית וחברתית, משפטית ופוליטית. קאי מספרת שבימיה בבית הספר של המפלגה הקומוניסטית היא יצאה לביקור בספרד, וראתה בה מודל חלופי. מאז מת חודשים ספורים בלבד אחרי מותו של פרנסיסקו פרנקו; שתי המדינות השתנו מאוד בעשורים שעברו מאז; אבל ספרד קפצה מעל התהום והפכה לדמוקרטיה יציבה חברתית ומשגשגת כלכלית, ו"סין השיגה שינוי חלקי בלבד, ועברה מכלכלה מתוכננת לכלכלה מעורבת, בלי חירות פוליטית". הקנאה בספרד גרמה לקאי לחתור לשינוי במשך כשני עשורים, אבל "הקפיצה הגדולה אחורה" של שי הותירה אותי בלי ברירה, כותבת קאי: תחושת הנסיגה הפכה את הקנאה לייאוש.

מה עושים יהודים בחג המולד האמריקני

בחורף קר ומושלג, כשעצי מחט ירוקים עומדים בבתים ובוהקים מהחלונות המוארים בכל ערב, שלושה בעלי טור במגזין הרשת היהודי-אמריקני טאבלט (דצמבר 2020) ניסו להבין איך להתייחס לחג המולד המקיף אותם. בישראל קשה להבין

את ההתמודדות עם החג הוויוואלי הזה, המפעיל לחצים כבירים על קהילת מיעוט יהודית בארץ נוצרית. תכניו מוטחים בהם ברדיו בקומם בבוקר, ברחוב בלכתם בדרך ובטלוויזיה בשוככם לישון.

מרג'ורי אינגול, המחברת ספרים על נשים, תרבות יהודית והומור, הציגה במאמר "פאזות סנטה" ארבע דרכים להתמודד עם פלישת הכריסמס לחייהם של הילדים היהודים באמריקה במשך חודש ויותר בכל שנה. הראשונה היא החשכת המסך והתנתקות מוחלטת, ומוטב לא רק בחורף אלא לאורך השנה כולה; השנייה היא עירוב החגים עד כדי הכנסת "שיח חנוכה" לבית בתור חלופה יהודית לעץ חג המולד; השלישית היא התנשאות, המדגישה כמה טוב לילדים היהודים שהחג שלהם נמשך שמונה לילות ולא אחד.

הדרך הרביעית של אינגול היא אמביוולנטיות. היא וילדיה, היא מספרת, נהנים "לראותם בלבד": להביט באורות חג המולד, בעצים ובעירוב הצבעים האדום-ירוק, אבל להדגיש שוב ושוב ש"זה לא החג שלנו". למעשה, יחד עם ההדגשה הזאת, האמביוולנטיות היא מעין עירוב של שלוש הדרכים – ניתוק, עירוב והתנשאות: "החג הוא הזדמנות נהדרת לאכול אוכל סיני ולתהות על תרבות שבה בוב דילן, ברברה סטרייסנד ובארי מנילו" – שלושתם יהודים – "מוכרים אלבומי חג מולד, ובה הלהיטים הגדולים ביותר לכריסמס נכתבו בידי יהודים... משרדי הממשלה סגורים, אבל הקולנוע ההוליוודי פתוח, והוליווד היא עוד משהו שהעם שלנו יצר".

הרב ד"ר סטיוארט הלפרן משיבה יוניברסיטי בוחר במונח מסוים בדרך ההתמודדות הראשונה של אינגול: הוא מצהיר שהוא חוסם את פלישת חג המולד לביתו דרך המסך הקטן, במאמר "למה לא אתן לילדי לצפות בפרק חג המולד המיוחד הזה". אף שבני ביתו נהנים בדרך כלל מהתרבות האמריקנית ("לעיתים קרובות אני מביך תלמידים בישיבה יוניברסיטי בדרשה קצרה או שתיים על 'זהרי החדשות', 'רוק 30' או כל אובססיית נטפליקס אחרת של אשתי ושלי", הוא מודה), הוא אוסר על ילדיו לצפות בתכנים הצבעוניים והעליזים המשודרים לרגל החג.

את ההחלטה השמרנית הלפרן מנמק ברוח פרוגרסיבית דווקא: הוא לא חושש שילדיו יאהבו את חג המולד עד כדי כך שירצו להיות נוצרים, אלא טוען שהוא "מאמין במגוון, ומאמין שהבדלים חשובים ושיש לשמרם". יהיה קל מאוד לאחד בין החגים ולחגוג "חנוכריסמס" של יהודים ונוצרים יחד; זו הרי ההנחה הלאומית המקובלת, שהקוסמופוליטיות של האמריקנים כולם מחברת ביניהם והופכת אותם לעם אחד. ההיטמעות יוצרת את האמריקני, לא ההתבדלות. אבל במסורת החשיבה הדתית של יהודי אמריקה בהובלת הרב יוסף דב סולובייצ'יק, ההתבודדות היא גורלו של אברהם

העברי, היהודי הבודד שמעברו האחר של הנהר; והיא גורלם של היהודים בארץ הנוצרית הגדולה.

הלפרן מצטט גם את שופט בית המשפט העליון הפדרלי לואי ברנדייס היהודי, שתמך במחשבה הזו בכותבו שאדם הוא אמריקני טוב יותר אם הוא אזרח מדינתו ותושב עירו, ונאמן למשפחתו, למקצועו ולקהילתו. לפיכך, כשהלפרן מתעקש על בלבדיות

יהודית בתוך ביתו, הוא למעשה נאמן לרעיון האמריקני של ברנדייס ומחנך אזרחים אמריקנים טובים יותר. "כך נראה מגוון אמיתי", הוא קובע, "לא מיש-מש של רעיונות שווים ערך שנראים זהים, אלא פסיפס של מסורות ייחודיות ומובחנות שמושתלבות תחת אוהל אחד גדול". ההצדקה להיות יהודי עיקש, לפיכך, נובעת מהרצון להיות אמריקני.

ד"ר ליאל ליבוביץ הישראלי היגר לניו-יורק ב-1999, ומאז הוא שם; אמריקני. בעונת החורף הראשונה שלו בארץ הנוצרית, כפי שהוא מספר במאמר "חג מולד יהודי וגיי מאוד", הוא התיישב מול הטלוויזיה, אוחד כוס שוקו חם, וביקש לצפות בקלאסיקות של התוכניות המצוירות לחג המולד שהפיקו ארתור רנקין וג'ולס באס, שני מפיקים חשובים בשנות השבעים. למרבה תדהמתו, הוא גילה שהעלילות יהודיות להפליא. למשל, בסרט המצויר "סנטה קלאוס מגיע לעיירה", בדיבובם של פרד אסטר (היהודי) ומיקי רוני (גוי), הנבל הוא רודן בעל מבטא גרמני שמלקט צעצועים ומעלה אותם באש בכיכר העיר, בעזרת משרתיו הלבושים במדים פרוסיים. "חבורת ילדים, רובם לבושי סחבות, מביטים באימה", מתאר ליבוביץ. "אחרי כמה סצנות נשלחים כל הילדים, שנאסר עליהם לשחק, לעבודות כפייה". הסרט נגמר כמובן בסוף טוב, ולא ברצח עם; אבל ליבוביץ הזדעזע לגלות רעיונות דומים עולים גם בסרטי ילדים אחרים על חג המולד.

מפיקי התוכניות הללו, בעלות האסתטיקה הייחודית, לא היו יהודים, אבל האמנים שכנראה השפיעו על העלילות לא פחות מהמפיקים היו יהודים מאוד, וחלקם גם הומוסקסואלים בארון. לכן חלק מסרטי חג המולד האהובים ביותר על האמריקנים עוסקים "ברדיפה, בעוינות, באנטישמיות ובמועקות היסטוריות אחרות", הוא מסכם. מתברר שאומנים יהודים נאבקו גם כך, בחשאויות גלויה ובהסתר מובהק, בלחצי החג הנוצרי העליו והמואר שתקף אותם מכל עבר.

